

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR WHICH IT STANDS: ONE NATION INDIVISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE FOR ALL."

THE ONLY SLOVENIAN DAILY BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000 SLOVENIANS IN U. S., CANADA AND SOUTH AMERICA.

CLEVELAND, O. V TOREK (TUESDAY) OCT. 24th, 1922. ST. (NO.) 245. Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879. Posamezna številka 3c.

BONAR LAW OBJAVIL PROGRAM NOVE ANGLEŠKE VLADE.

OBJAVIL SE JE ZA UTRDITEV PRIJATELJSTVA S FRANCIJO TER ZMANJŠANJE AVANTUR PO SVETU. — SESTAV KABINETA BO OBLJAVLJEN NOCOJ.

LONDON, 23. okt. — Bonar Law je nočjo formalno prevzel vodstvo angleške države, ko je v Buckingham palači sprejel pečate ministrskega predsedništva kralja Georgea. Med kraljem in Bonar Law-om se vršila pol ure trajajoča tajna konferenca, nakar je premier formalno poljubil roko svojega vladarja. Na velikem zborovanju konzervativne stranke, ki se je vršila danes popoldne v Cecil hotelu, je bil novi ministrski predsednik formalno izvoljen načelnikom stranke, nakar je objavil kardinalne točke svojega programa (Beseda Tor pomeni v angleškem političnem življenju toliko kot konzervativec ali nazadnjak.)

- Temeljni principi njegovega programa so:
1. Vzdržanje in utrditev zavezništva med Anglijo in Francijo.
  2. Zmanjšanje avantur v raznih delih sveta
  3. Poravnava z Irsko.
  4. Razvoj trgovine v okrožju angleške države z različnimi ekonomskimi preuredbami.
- Dejal je, da bo podal podrobno izjavo o svojem programu v četrtek.

Zborovanju konzervativcev so prisostvovali številni znameniti konzervativci, med njimi tudi lord Curzon, lord Derby, lord Chaplin, lord Londonberry, vojvoda Sutherland, grof Craford in drugi.

Bonar Law bo naznanil sestav novega ministrstva v četrtek. Osobje bo strogo konzervativno.

Toda Lloyd George tudi ne pusti, da bi trava rastle njegovim nogami. Po objavi formalnega naznana danes zjutraj, da bo vodil volilno kompanje kot kandidat, pridržujoč si pravico sodelovanja s konzervativci, je takoj pritril v serijo konferenc s svojimi poglavitnimi pobočniki glede predstoječega boja.

Popoldne se je oglašil v Buckingham palači ter se opredelil od kralja. Javnost pričakuje, da bo Lloyd George v volilni borbi nastopil z vso svojo silo. Zanimivo je, da se pripravlja na celokupni razplet, katerega bo naslovil sredi tedna na celokupni volilni kongres.

Volilni kongres se bo sestel z liberalnimi voditelji ter podal svoja priporočila. Pričakuje se, da bo to ob tej priliki objavil tudi njegov program. Vendar bo prišel s svojo gorčo kampanjo, zaključujočo v Glasgowu s sir Robertom, lord Birkheadom, sir H. Greenwoodom in sir H. Greenwoodom, ki so vsi pripravljeni voditi skupen boj z konzervativci.

— Clevelandski demokrati pravijo, da jim bo nizka registracija celo pomagala pri volitvah, ker normalno demokratične varde kažejo v primeri z drugimi skoraj običajno število volilcev, ki so se registrirali. V 23. vardi se je registriralo 4367 volilcev v primeri s 4528 lansko leto.

— Svarilo olinim družbam. Takoj zatem, ko so bili večerjati na policijskem sodišču obsojeni štirije uslužbenci tukajšnjih gasilniških postaj, vsak na \$50 globo, ker so goljufali pri merjenju gasolina in olja, je izdal policijski prosekutor Skeel svarilo na vse poslovodje olinih družb, da se bo tudi proti njim nastopilo v slučaju, da se daje na njih postajah piclo mero. Nekatero družbo so bile že zdavnaj posvarjene, naj odstranijo goljufive mere, toda se niso zato zmenile. Neke družba je bila že trikrat posvarjena.

Pennsylvanski rudarji piketirajo v New Yorku.

BOGATAŠI NA FIFTH AVE. SO PRESENEČENI NAD AKCIJO STAVKUJOČIH RUDARJEV.

New York, 21. okt. — Večera sta dva stavkujoča rudarja iz Somerset okraja, Pennsylvania, dve uri piketirala pred rezidenco E. J. Berwinda, predsednika Berwind-White Coal Co. na 2 East 64 St. Obenem se je nadaljevalo s piketiranjem pred uradom družbe na 11 Broadway Ave.

Večerašnje mrzlo vreme, ki je povzročalo, da so revno oblečeni piketi drgetali, je pomagalo javnosti bolje razumeti žalostni položaj, v katerem se nahajajo družine rudarjev, ki so bile v Windber, Pa., poginane iz kompanijskih hiš in se sedaj nahajajo v navadnih šotorih brez vsake gor kote.

Rudarji so prišli semkaj, da pridobijo simpatije new-yorskega prebivalstva, in da bi družba pod pritiskom javnega mnenja napravila sporazum z rudarji, ki so na stavki že nad šest mesecev.

Piketiranje korporacij v finančnem distriktu New Yorka ni po vsem nova reč. Toda karakane piketov v ekskluzivnem rezidenčnem okrožju na Fifth Ave. je stanovanje precej presenetljivo.

Michael Fazek in Joe Kopchek, ki sta piketirala pred rezidenco Berwinda sta nosila rudarje kape, na katerimi so bile pritrjene svetilke, ki jih nosijo rudarji pod zemljo. Fazek je nosil plakardo s sledečim napisom: "Prišli smo le, da vidimo dom E. J. Berwinda. Mi, njegovi rudarji, poginani iz stanovanj, moramo živeti v šotorih in koksah barakah. Mi kopljemo premog za new-yorsko podzemsko železnico. Na štrajku smo šest mesecev."

Berwindova rezidenca se nahaja na jugovzhodnem vogalu Fifth Ave in E. 64 St. Edina znamenja življenja v rezidencah je bil pojav nekega strežaja, ki se je za trenotek ostal pri oknu velike jedilnice.

Centralni delavski koncil je obljubil predstavnikom stavkujočih rudarjev, da bo apeliral na vse unije v New Yorku, da prispevajo v rudarski pomožni fond.

— Lastniki velikih stanovanjskih hiš ali apartamentov. V ne bodo kurili stanovanja kot do loča zdravstveni urad, bodo poslani v zapor. Policijski prosekutor Skeel pravi, da skuša marsikak gospodar izogniti se postavljanju, izgovarjajoč se na nomanjkanje premoga, to pa vsled visoki ceni istega. Samo večerjati je izdal tri zaporna povelja vsled kršenja zdravstvene ordnanice. Določeno je, da kakor hitro pade temperatura pod 50 stopinj, se mora stanovanja greti.

— Prizivno sodišče je dovolilo večerjati Abrahamu Auerbachu, 9802 Parkgate Ave. ponovno obravnavo v zvezi z obdolžitvijo uboja katerega je bil spoznan krivim na common pleas sodišču. Auerbach je namreč povozil 4. septembra, 1921. nekega dekca na Superior Ave. blizu 24. ceste. Da je dobil ponovno obravnavo, je krivo surovo postopanje prosekutorja, pri obravnavi. Auerbach je tudi pod \$50,000 bondom v zvezi z milijon-dolarskim kontrabantom.

40,000 tekstilnih delavcev še vedno na stavki.

STAVKARJI SE NEČEJO POKLONITI ZAHTEVI ZA 54-URNI TEDEN, IZJAVLJA PREDSEDNIK.

New York, 23. okt. — Thomas McMahon, predsednik United Textile Workers of America, se je tu izrazil, da se nahaja na štrajku še vedno 40,000 tekstilnih delavcev, akoravno se je dosseglo za nekaj poravnavo v Lawrence in Ware, Mass., ter v Blackstone Valley, R. I.

Večji del štrajkarjev je v Manchesteru, N. H., kjer se nahajajo največje tekstilne tovarne na svetu, namreč Amoskeag Textile Co. Delavci so bili na štrajku že vse poletje proti zahtevi družbe za 20 procentno znižanje plač, ko pa se je to zahtevano odpravilo, je družba prišla na dan z drugo namreč, da se tedenski delovni čas zviša na 54 ur. To je sedaj poglaviti vzrok borbe, ki se nahaja že v svojem osmem mesecu.

Kot poročala predsednik McMahon se je dosedaj porabilo za pomoč stavkarjem že okrog \$750,000, kar so po večini prispevali organizirani delavci širom dežele in na njih pristasi.

Norec povzročil smrt 14 oseb.

PRIJET JE BLAZNEŽ, KI JE POVZROČIL SILEN POŽAR V NEW YORKU.

New York, 23. okt. — Danes je new-yorska policija iz Bayonne, N. J., dobila sporočila, da se je tamkaj aretiralo nekega napol podivljanega moškega, o katerem se sodi, da je v New Yorku zažgal Lexington apartment hišo, nakar je v požaru 14 oseb zgubilo življenje.

Prijeti je najprej vse priznal, potem pa zopet dejal, da mu o požaru ni ničesar znanega. Dejal je, da se piše Albert Molnar po čemur bi bilo soditi, da je Madžar. V svoji prvi izjavi je dejal, da je član tolpe požigalcev in narkotičnih vzivalcev, katerih glavni stan se nahaja v neki kleti neke cerkve ne daleč od hiše, ki je pogorela. Med sežganimi je tudi večje število otrok, ki pa jih zelo težko identificirati. Nekaj otrok so brezupne matere vrgle skozi okna v upanju, da jih tako rešijo ravno, predno je prišla pomoč. Enajst trupel je bilo danes prepeljanih v mrtvašnico. Vsa so tako sežgana, da jih bo težko spoznati.

Tragedinja družine.

Družina Silvers je po izbruhu ognja, že našla s strehe gorečega poslopja na streho bližnje hiše, ko je 23-letna Sara Silver zaklicala, da je v stanovanju nezabla zaročni prstan, ki ga je dobila šele pred par urami. Kot brezumna je hitela nazaj v gorečo poslopje, njen 50letni oče Benjamin, dva njena brata in dve sestri na za njo. Prsil so jo, da naj ne hodi v gorečo stanovanje, toda ker jih ne poslušala, so ji sledili. Pozneje je bilo vseh šest najdenih mrtvih v eni sobi. V nedeljo dopoldne se je imela slovesno praznovati zaročnega dekleta z njenim zaročencem Edvardom Pine, ki ni bil požaru ničesar vedel, dokler ni prišel, da prisostvuje praznovanju zaroke.

Delavska federacija v politiki.

ODOBRILA JE TUDI KANDIDATURO FRAZIERI. KANDIDAT NONPARTISAN LEAGUE.

Washington, 23. okt. — Ameriška delavska federacija je potom svojega nepristranskega političnega komiteja, kateremu načeljuje predsednik Samuel Gompers, podala precej obsežno listo političnih prijateljev in nasprotnikov organiziranega delavstva. Popolne rekorde vseh teh kandidatov se je odposlalo 40,000 strokovnim unijam v tozadevnih kongresnih distriktih Zedinjenih držav.

Seznamu sovražnikov delavstva prednjači ime senatorja Frelinghuysena, ki je edini, ki ima "100-procenten rekord kot nasprotnik delavstva in ljudstva". Bivši senator Beveridge, ki se ga je često imenovalo med progresivci, se tudi nahaja na črni listi organiziranega delavstva.

Seznamu prijateljev delavstva načeljuje ime senatorja La Folleta.

Med nasprotniki so vsi tisti naslednji: kongresman Fess iz Ohio, ki se sedaj poteguje za senatorsko mesto, ter senatorji Sutherland, Lodge, Calder, Kellogg, Poindexter, Du Pont, Reed iz Pennsylvania, McLean in republikanski vodja v poslanski zbornici, Mondell.

Precej zanimivo je, da se je delavska federacija izrekla tudi za izvolitev bivšega guvernerja North Dakote, Lynn J. Frazierja v senat, ko je kandidat Nonpartisan League. Nadalje se priporoča še sledeče: Hiram John son, John B. Kendrick, Peter G. Gerry, Royal S. Copeland, Claude Swanson, Kenneth McKellar, Henry L. Ashhurst, A. A. Jones, in K. Pittman.

Zmaga za suhače.

DRUŽBE BODO ZADEVO GNALE PRED NAJVISJE SODIŠČE.

New York, 23. okt. — Zvezni sodnik Hand je danes odločil v prilog zadnje odredbe justičnega tajnika Daughertyja proti nepojni plačbi na krovu parnikov, ki prihajajo v ameriška pristanišča. Danes se je namreč vršilo zaslišanje glede injunkcije, ki so jo pred kratkim izposlovali White Star Line, Cunard Line in pa Anchor Line proti Daughertyjevi odredbi.

Družbe nanzanjajo, da bodo zadevo gnale pred najvišje sodišče Zedinjenih držav. Odvetniki za tujezemske družbe so danes pred zveznim sodnikom argumentirali, da odredba justičnega tajnika ni le kršitev ameriške konstitucije, temveč da znači tudi invazijo pravic tujih držav.

SARA BERNHART PRIDE V AMERIHO?

Pariz, 23. okt. — Kot se poroča, namerava znamenita igralka Sara Bernhart navzlic svoji visoki starosti 77 let, priti še enkrat v Zedinjene države ter privediti poslovilno turo po gledaliških ameriških mest. Kot se poroča, namerava "božanstvena Sara" še pred februarjem nastopiti v dveh novih igrarh. Eno je napisala njena 24-letna vnukinja, katere mož je tudi dramatik.

RUSIJA NEPOTREBUJE VEČ DOSTI TUJE POMOČI.

ISAAC McBRIDE PRAVI, DA BI BILA SOVJETSKA RUSIJA PROGLASHA NOVI GOSPODARSKI PROGRAM ŽE LETA 1918, DA NI PRIŠLA ZAVEZNIŠKA BLOKADA.

BERLIN, 22. okt. — (Piše Louis Locher, Fedr. Press) — "Rusija se nahaja na križišču, kar se tiče njeega ekonomskega življenja," pravi Isaac McBride, poznani račkalcaš širom Amerike radi svojih aktivnosti za pomoč v sovjetski Rusiji. McBride je pravkar dospel v Berlin iz Rusije, kjer je bival več kot en mesec.

"Ona se bo pod sovietsko vlado ali razvila v industrijalno organizacijo, podobno zapadni Evropi, ali pa se bo vrnila k najbolj primitivnemu načinu produkcije," pravi McBride dalje.

McBride se je tekom svojega bivanja v Rusiji podal v rudnike in industrijalne distrikte do line Don, da vidi, kaj se je zgodilo z revolucijo izza prevrata.

"Rusija, ki sem jo obiskal leta 1919, ni več," pravi McBride. "Rusija iz leta 1922 ni le nova Rusija, — temveč novo je tudi rusko ljudstvo. Ti ljudje mislijo nove misli. Mužik živi v novem svetu. Njegov stoletni sen se je uresničil — dobil je posest zemlje. Če se izvzame grozno lakota v gotovih okrajih zadnje poletje, se mora reči, da je stanje ruskega mužika z materialnega stališča boljše kot kdaj prej v njegovi zgodovini. Res je, da trpi na pomanjkanju gotovega materiala, toda v nadomestilo pa mu je občutek lastništva, ki je napravil iz njega novega človeka." Komunisti ni.

Po mnenju McBride-a v Rusiji komunisti ni in ga za sedaj tudi biti ne more.

"Z zlomitvijo blokade v jeseni 1920," pravi McBride, "in s porazom zunanjih sil je prišla avtomatično potreba za stvorenje nove organizacije za ustvaritev gospodarskega življenja dežele, ki se je uničevalo sedem let. Zato je bil v marcu, 1921, proglašen nov gospodarski program, ki bi bil objavljen še zgodaj v 1918, da ni prišla blokada zaveznikov."

"Ta program ni komunističen. Kdor misli, da je komunističen, mogoče upeljati v 12 mesecih trpi na iluzijah. V Rusiji nikdar ne bilo komunizma, in ga ne more biti toliko časa, dokler so produktivne dežele tako disorganizirane, da morajo milijoni živeti brez zadostne hrane in obleke."

"Karkoli je bilo industrije pred vojno, je bila povečini vzdrževana le s tujezmskim kapitalom, posebno francoskim, angleškim in belgijskim.

"Pravil sem zelo obsežno po južni Rusiji in sem ponekod videl najfinejšo plavžo in jeklarne ki se jih more videti. Te naprave, zgrajene s tujim denarjem, tvorijo obstoječi industrijalni kapital Rusije. Kakih 60 do 70 procentov teh naprav je popomoma urejenih. Vendar pa produkcija vsa Rusija komaj 15 procentov predvojne količine.

"Vzrok temu je ta, da se je za časa vojne vse industrije koncentriralo v izdelavi vojnih potrebščin in da je bilo veliko strojev prenaprejenih, da se je z njimi moglo izdelovati vojne potrebščine. Ko je prišel čas, da se stroje je repet uporabljati za prejšnje svrhe, se je pronašlo, da to ni tako lahko napraviti.

da še vedno držala upanja, da bo kosov za stroje, na pomanjkanju hrane in obleke, vsled česar narod ne more priti do eksploatacije svoje bogate zemlje.

Navzlic svojemu potencialnemu bogastvu bo Rusija ostala v tem stanju brezmočnosti, dokler se njeno industrijalno življenje tako ne organizirajo, da bo ruski narod lahko produciral dovolj materiala za sebe brez zunanje pomoči.

"Dosedaj se je sovietska vlada dobila pomoč od zunaj. Po mojem mnenju, vsaj za nekaj let, ni prišlo do spoznanja, da se morajo Rusi zanašati predvsem samo na sebe in ne na zunanjo pomoč."

Gompers ožigosal govor Daughertyja.

PRAVI, DA JE GOVOR DAUGHERTYJA V CANTONU SMEŠEN.

Washington, 23. okt. — Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije je danes označil govor, ki ga je držal zadnje nedelje v Cantonu, O. justični tajnik Daugherty, neskončno smešnim ter da je kot posledica tega govora delavstvo še bolj odločno, da zahteva pri prihodnjem zasedanju kongresa, da se Daughertyja odstavi.

Gompers posebno opozarja na izjavo Daughertyja, da se je v sedmih tednih potrošilo \$1,500,000 v zvezi z železniškim štrajkom, in da se je dobilo v zvezi z "smerljivo, ki je mejila na civilni vojni", več kot 17,000 zaprišenih izjav.

"Kot se poroča," pravi Gompers, "se je te zaprišene izjave dobilo potom agentov W. J. Burnsa, proti kateremu je justični tajnik pod Taftovo administracijo nastopil radi poskušene korupcije pri potnikih v zadevi velikih goljufij v zemljo v Oregonu. Dobil je tudi informacije, da onih 117,000 zaprišenih izjav nikdar niso videli niti oni, niti jih nista videla Daugherty ali sodnik Wilkerson.

"Imel sem jako redkokdaj privilegij biti priča bolj bombastičnemu govorjenju od strani visokega državnega uradnika," se je izjavil Gompers. "Ta govor brez govora postavlja Mr. Daughertyja v razred njih "neodgovornih agitatorjev", o katerih od njega in njegovih prijateljev toliko trpi na pomanjkanju raznih slisimo."

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

IZHAJA VSAK DAN IZVEMSI NEDELJ I PRAZNIKOV.

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier ..... 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.
United States ..... 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada ..... 1 year \$7.50, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastnje in izdaja za

Ameriiko-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino odgovorno ni odgovorno ne uredništvo, ne upravništvo.

CLEVELAND, O. V TOREK (TUESDAY) OCT. 24th, 1922.

104

ČLOVEKOLJUBJE GARYJA.

Pred kratkim je govoril v Nek Yorku Elbert H. Gary, poglavar United States Steel Co.

V svojem govoru je priporočal delodajalcem, da protektirajo življenja in zdravje svojih delavcev ter je dejal, da je United States Steel Co. v teku zadnjih desetih let porabila 100 milijonov dolarjev za dobrodelne svrhe.

Ni vzroka, da bi Garyju ugovarjali in njegovo trditve zanikavali, kajti v gotovih ozirih je jeklarska korporacija gotovo veliko storila za izpopolnitev tehničnih nedostatkov ter s tem povečala varnost delavcev.

Toda vprašanje tu je: Kaj je bil motiv jeklarske korporacije pri tem njenem delu: profiti ali človekoljubje?

Gary odgovarja na to vprašanje.

O prizadevanju korporacije za povečanje varnosti pravi: To se izplača končno v dolarjih in centih.

Kompanisti so praktični. Se pač izplača rešiti življenje, kajti tako postopanje znižava število odškodninskih izplačil ter izgubo časa, ki pride neizogibno, kadar se pripeti nesreča in je treba ustaviti kolesje, da se potegne venkaj razmesarjeno truplo delavca.

Delavec je v očeh kapitalista navadno orodje. Čim boljše oskrbo se da temu orodju, tem bolje bo vršil svoje delo.

In večji del takozvanega dobrodelnega prizadevanja jeklarske korporacije gre za tem, da delavci za vedno ostanejo samo orodje in nič drugoga.

Za varnost je pač treba skrbeti. Orodje potem ne stane toliko in je bolj trpežno.

Tu pa se dobrodelnost jeklarske korporacije tudi neha.

Kadar pride do unijske organizacije in katerekoli druge akcije, ki bi delavce pospešila k neodvisnosti in samozavesti, tedaj prosí jeklarske korporacije, da se jo oprusti.

MEDALJE ZA DELAVCE.

Rock Island železnica praznuje sedemdesetletnico,

odkar je njen prvi vlak prevozil progo med Chicago in Jolietom.

Pa kako?

Zdaj, ko je štrajk končan, je pač treba lojalne delavce primerno poplačati. Rock Island družba je vendar zmirom znala ceniti zasluge svojih zvestih služabnikov.

Kako torej?

Sklenila je razdeliti medalje med vse svoje zveste sluge, ki so v službi nad 50 let.

Torej čisto po metodi monarhov, ki svojim hrabrim vojščakom za pobijanje takozvanih sovražnikov pripenjajo vsakvrstne kolajne in medalje na njih prsa.

Teh značnikov pa bo samo 22.

V pismu na delničarje družbe se čita.

"To priliko bomo praznovali na različne načine. V Chicago bomo poklonili medalje dvamasterim upokojenim uslužbencem, ki so bili v aktivni službi nad petdeset let, na drugih krajih pa se bo medalje poklonilo deseterim nadaljnim možem, ki so sedaj v aktivni službi in katerih rekord presega 50 let. Ti rekordi za dolgo službovanje so vir ponosa vsem uradnikom vaše družbe."

Pa naj še kdo reče, da korporacije nimajo srca?

Neka brzojavka pravi, da so fašisti sklenili, da so več kot vlada. Zdaj pa je vlada postala nervozna in grozi z resignacijo. Kar daje misliti, da imajo fašisti najbrže prav.

Neko kanadsko dekle je poročilo navadnega delavca. Preje pa je zavrnila new-yorskega milijonarja, ki jo je zasnubil. Ubogi mož, kolikrat bo moral to slišati!

Lloyd je v svojem zadnjem govoru povdarjal, da je bil vedno za narod. Pač slabo znamenje, kadar mora politik udarjati na to struno.

Podunavska konfederacija.

Ze med vojno, zlasti pa po polomu srednje Evrope, se je jako mnogo razpravljalo o podunavski konfederaciji, oziroma zvezi dežel in držav, ki se razprostirajo ob obeh straneh srednjega in dolnjega Dunava. Ze Jugoslavijo gospodarska pogodba, po kateri dobe Čehi naše vino, mi pa češko pivo. Če pogodba ne obsega drugega, je to jako malo in je politična poteza (volilna) za vinogradnike in proti pivarnam, ki še niso "nacionalizirane". Vsekakor je pa ta dogovor pričetek nove orientacije, ki smo je doslej dočela pogrešali.

Gospodarski produnavski federaciji pripisuje tudi italijanski minister Schanzer (za zunanje stvari) veliko važnost. Seveda ima pri tem svoje namene. Čehoslovaška napravila pogodbo z nami, da ustavi dvigovanje češke krone, ker ji grozi sicer industrijska kriza, če češka krona preveč porase. Italija pa uvideva, da po-

petovano naglašali. Toda čakati morali, da je gospodarska politika po eksperimentih neizkušenih "strokovnjakov" stahirala. Šele danes se pojavljajo rahli znaki te smeri gospodarske politike.

V Pragi so imeli zastopniki male antante konferenco. Tam so govorilo o gospodarskem položaju in poročila pravijo, da se je napravila med Čehoslovaško in Jugoslavijo gospodarska pogodba, po kateri dobe Čehi naše vino, mi pa češko pivo. Če pogodba ne obsega drugega, je to jako malo in je politična poteza (volilna) za vinogradnike in proti pivarnam, ki še niso "nacionalizirane". Vsekakor je pa ta dogovor pričetek nove orientacije, ki smo je doslej dočela pogrešali.

Gospodarski produnavski federaciji pripisuje tudi italijanski minister Schanzer (za zunanje stvari) veliko važnost. Seveda ima pri tem svoje namene. Čehoslovaška napravila pogodbo z nami, da ustavi dvigovanje češke krone, ker ji grozi sicer industrijska kriza, če češka krona preveč porase. Italija pa uvideva, da po-

Resni politiki so pred tremi leti, ko je šovinizen še huje divjal kakor danes, to vprašanje o-

trebujeta Reka in Trst krepko gospodarsko zaledje in mecen, ki bi ju vidržel, kakor je prej delala Avstroogrska. Italija ne more podpreti Trsta in Reke, ker ima sama na polotoku pristančarje, ve pa, da se promet v teh lukah dvigne, če bi bila v njihju zaledju velika gospodarska enota. V tej federaciji pa hoče biti tudi Italija.

Kakor pa danes stvari stoje, bi taka federacija se ne rešila Reke in Trsta, ker gravitira velik del teh interesov na Solun, in Dalmacije. Reka in Trst pa potrebujejo močnega mecen, ki ima vitalen interes, da je Trst izhodišče na morje. Jugoslavija, Bolgarija, Rumunija in Poljska pa tega interesa nimajo v prvi vrsti.

Iz tega sledi, da Reka in Trst v italijanskih rokah ne moreta zveveti.

Schanzerjeva sebična želja se torej še dolgo ne bo izpolnila. Tudi ni gotovo, kdaj pride do podunavske federacije ali ne, ker so med posameznimi prilikavimi državami vedno jako napete politične razmere. Razumni politiki pa bi vsa budalstva nasprotja opustili ustvarili velika gospodarska enota, se nasloupili pa vzhod, kjer je tudi vir našega narodnega gospodarstva. S stvoritvijo take gospodarske sila, bi se dalo uvesti srednjeevropsko valuto, se otresti izkoriščanja po veliki antanti in dvigniti svojo lastno gospodarsko silo. In če tega ne napravijo politiki, ki eksperimentirajo z gospodarsko politiko, kakor pravi "Jutro", potem jim že danes lahko povemo, da nas bodo do tja prieksperimentirali kjer je danes Avstrija. Po isti poti hodimo: polagama kakor prej v Avstriji, a nazadnje bomo napravili skok — v tempo.

Pa kaj pišemo to? Gospodarska nima ušes: mi pa nimamo kaj izgubiti. Trpeti bomo v krizi, kakor trpimo danes, toda poraz doživi tisti, ki z državno gospodarsko politiko že štiri leta eksperimentirajo. —Z.

JUGOSLOVANSKA INDUSTRIJA IN SOCIALNA POLITIKA

Sredi septembra so zborovali v Belgradu jugoslovanski industriji. To zborovanje so posevili izključno le naši socialni politiki in dotodanji socialno-politični zakonodajci. To je za naše industrijske trenutno najbolj pereče vprašanje. Zakon o zaščiti delavcev, o inšpekciji dela, zavarovanju delavcev, vse in vsak — največja nevarnost naši mladi

industriji, ki so tudi še sila mladi. Seveda je tej naivni mladosti primešana precejšnja porcija drznosti in najrgega kapitalističnega stremjenja po kar najhušem izkoriščanju. Le poglejmo! V svojem protestu se obračajo industriji s teskimi to-povi celo proti naredbi ministra za socialno politiko z dne 3. junija 1922 št. 1077 o izvajanju zavarovanja po zakonu o zavarovanju delavcev. Proti naredbi, ki jo je izdal minister dr. Žerjav le zato, da štiti kapital na stroške socialnega zavarovanja. Ta naredba, ki je prizadejala novi organizaciji socialnega zavarovanja težje udarce, težko, nepovražljivo škodo, tudi ta naredba ni našla milosti v očeh kratkovidnih, nazadnjaških naših industrijcev.

Naši industriji pozabljajo namreč eno, da igrajo poleg gospodarskih zelo važno vlogo tudi socialni momenti. Seveda bi bilo kaj neostavno in trenutno najbrže tudi za industrijska dobičkarstva, stavljeni svoje račune in kalkulacije le na izključno gospodarske momente. Da bi računil podjetnik le z delovno silo kot produktivnim gospodarskim faktorjem, ne pa upošteval delavca kot socialnega, družabnega bitja, ki je zaščiten in varstva potreben. Potreben, da se njegova delovna sila prekomerno ne uporablja, predčasno ne izrablja in delavec — kot človek brezpogojno ne uprošašča. Ker pa štiti zakonito določeni delovni čas, zakonito predpisani higijenski delovni pogoji itd. delavčovo delovno silo, zato smatrajo industriji, da je to oviranje industrijskega razvoja in procvita. Ne pomislijo namreč, da bo le zdrava delovna sila ustvarjala, gradila, ne pa tako živinsko izrabljani brezpravni tlačani.

Razredni proletarijat je dosegel v meščanski družbi vsaj to, da tvori v gospodarskem računu posebno postavko tudi socialna zaščitega, tega priborjenega, v dolgih bojih pridobljenega uspeha tudi jugoslovanska industrija ne bo vzela! Če pa hoče riskirati svojo industrijo, naj poizkusi. — Ob ljubljanskem veseleju so peli lavospeve naši industriji. Kako je čarstva, kako se lepo razvijajo. Res je, vsepovsod začena kapital graditi, toda, vsepovsod graditi na račun delavca, ki mora delati, trpeti, zadovoljite se pa le z delom zaslužka. Pretežni del tvori dobiček, ki služi za dividende in nove investicije.

Jugoslovanska industrija bo

morala že vendar enkrat uvideti, da je taka skromna, nezadostna, buržoazno pobarvana socialna politična zakonodaja vsaj malo celih delavčevih ran, zaslužane mu po povojnih razmerah in po kapitalističnem neupoštevanju delavčevih proizvodnje.

Socialno-politična zakonodaja jugoslovanske buržoazije je potrebna izpremembe. Toda izprememeni se bo morala tako, da bo vsaka izprememba korak napred do izgratve moderne, zahtevne in potrebne odgovarjajoče socialne politike. Ni pa izprememljive naše pokapitalistični mentaliteti izdelane socialno-politične zakonodaje v reakcionarnem, delavca upropaščajem zmislu.

Baš prihodnje dni se bodo svetovali o uvrstitvi podjetij o ozioro na delovni čas. Zakon o različni delavcev pa, ki je odprta široko vrata devet-in-desetnemu delavniku, je za našo industrijo še pretesen. To začenjajo soprovljati danes industriji, ki ne znajo doseči ureditve delovnega prometa, ki neznajo aktivno sodelovati v carinski, tarifni politiki, zopet na popolnoma nepačnem koncu. Zašli so na strojnem uničujočega boja med kapitalom in delom. Razredna zavest, organizatorične sile delavcev, do taj boj z lahkoto vodijo in uspehom končale, ker je množica utemeljen.

Skrajni čas je, da nvidi industrija nujnost kar najrgeše, večje socialno politične zakonodaje, ki je za današnjo meščansko družbo edino, četudi le začasno mazilo. — Gospodarska politika meščanske družbe razvaja socialno-politično udeleževanje in sicer tako, da se delavčev proizvodnje vrača delavcu tudi še v socialno-političnih ustanovah in merah.

Kupičja je gotova — Meščani, Muslimanska stranka je grozila, da izstopi iz vlade, iz turškimi veleposelnikom ne izplačana za zemljo odkupnina (hak). Vlada je obljubila, da plača, kar je sklenila in ministri, da doposlala na ta račun 30 milijonov, do konca oktobra plača še 25 milijonov. — Pa tako so delali nekaj avstro-ogrski ministri. Kadar so rabili denar, so votirali nekaj milijonov.

Naročnite dnevnik ENAKOPRAVNOST

SKOZI PUSTINJE IN PUŠČAVO.

Spisal Henrik Sienkiewicz.

"Morebiti; toda ti pojdi sedaj, razsedaj konje, vzemi posode in vreče, ter jih prinesi vsem. Nikar se ne boj, ker puška te obrani."

"Kaj se ne bati," odvrnil je deček. In potegnil je poleg skale truje nekoliko na stran, ter stopil iz zeribe, v istem trenutku je pa Nelka prišla iz sotora.

Saba je takoj vstal in jo sunil z nosom, ter jo na ta način spomnil na navadna laskanja. Ona je že iztegnila roko, potem jo pa takoj spet umaknila kakor prestrašena.

"Stanko, kaj se je zgodilo," vprašala je.

"Nič. Pritekla sta ostala dva konja. Ali te je zbudilo njuno peketanje?"

"Zbudila sem se že poprej in sem hotela celo iti iz sotora, toda..."

"Toda kaj?"

"Mislim, da si morbiti hud."

"Jaz? na tebe?"

In Nelka je dvignila oči, ter pričela gledati nanj z nekim posebnim pogledom, kakor da bi ga ne bila videla še nikdar poprej. Stankovo obličje je spreletelo veliko začudenje, kajti v njenih besedah in pogledu je čutil izraz strahu.

"Boji se me!" pomislil je.

In v prvem trenutku je začutil, kakor zar zadovoljenja. Vseč mu je bila misel, da ga vsled čuov, katere je izrazil smatra tudi Nelka ne samo za člove-

ka popolnoma dorastlega, ampak celo za silnega vojevnika, ki širi grozo okrog sebe. Toda to ni trajalo dolgo, kajti nesreča je razvila v njem sposobnost in dar opazovanja, vsled česar je zapazil, da odseva iz vzne-mirljivih oči deklice poleg strahu tudi gnus pred rečmi, ki so se zgodile, pred prelito krvjo in grozovitostmi, katere je danes videla — spomnil se je, kakor je ravno-kar umaknila roko in ni hotela pogladiti Sabe, ki je zadavil enega izmed beduincev. Da! — Saj je tudi Stanko sam čutil nekó težo na prsih. Nekaj drugega je, ako je čital v Port-Saidu o ameriškanih pustolovcih, ki na daljnem zahodu na ducente pobijajo rdeče-kožne Indijance, nekaj drugega pa, ako je to izvršil v lastni osebi in videl pred sabo, pred nekaj trenotki, ljudi, kako so hropeli in se zvijali v kalužah svoje krvi. Da! Nelkino srce je brez dvomapolno strahu, obenem pa tudi gnusa, ki bo v njem ostal za vedno. "Bala se me bo," pomislil je Stanko, "toda v globini svojega srca vendar ne bo mogla biti za to huda, in njena hvaležnost bo moje plačilo za vse, kar sem zanjo storil."

Pri tej misli se je velika grenkoba polastila njegovega srca, kajti zavedal se je dobro, da, ako bi ne bilo Nelke, bi bil tudi on že davno ubit, ali pa bi bil zbežal. Zanj je torej pretrpel vse, kar je pretrpel — vse te muke in pomanjkanja so mu pa prinesla samo, da stoji sedaj pred njo preplašena, kakor da bi ne bila več njegova prejšnja mala sestričica, in ne dviga več k njemu oči s prejšnjo zaupljivostjo, ampak z začudenja polnim strahom. Stanko je naenkrat občutil, da je jako nesrečen. Prvič v življenju je spoznal, kaj je razočaranje. Nehote so mu solze silile v oči in, ako bi se ne bil spomnil, da se "groznemu vojevniku" nikakor ne spodobi plakati, bil bi se razjokal.

Premagal se je terej, ter se obrnil k deklici z vprašanjem:

"Ali se bojiš, Nelka?"

Deklica pa je odgovorila tiho:

"Tako... nekako strašno!"

Nato je velel Stanko Kaliju, naj prinese plah-te izpod sedel in pokrije z eno kamen, kjer je on poprej sedel, drugo pa pokži na zemljo ter je rekel:

"Sedi k meni poleg ognja... Kaj ne, da je noč hladna? Ako te spanec premaga, nasloni glavo name in zaspi."

"Nelka je pa ponovila:

"Kako je strašno!..."

Stanko jo je skrbno zavel s plodom in nekaj časa sta sedela molče, spiraje se drug na drugega, razsvetljena od rožnega bleska, ki se je zvijal po skalah, se iskral in migljal na ploščicah kovinske rude, s katerimi so bili okrašeni kamneni prelomi.

Za zeribo je bilo slišati prskanje konj in drobenje trave v njihovih zobeh.

"Poslušaj, Nelka," spregovoril je Stanko, "moral sem tako narediti... Gebhr je zagrozil, da nas vse pokolje, ako se lev ne zadovolji s Kalijem in nas bo preganjal dalje. Ali si slišala?... Pomisli, da ni zagrozil samo meni, ampak tudi tebi. In on bi to storil! Povem ti odkritosrčno, da, ako bi ne bilo te groznje, bi jaz ne bil nanje streljal, dasiravno sem že dolgo časa imel take misli. Zdi se mi, da bi ne mogel... Toda on je prekoratil vsako mero. Ali si videla, kako strašno je izdal! Pomisli tudi, kaj bi se zgodilo, ako bi ne našli Smaina? Gebhr bi začel ravno tako mučiti naju... tudi tebe. Strašno misliti, kako bi te tepel s korobacem, naju eba bi mučil do smrti, po najini smrti bi se pa vrnil v Fašodo in povedal, da sva pomrla na mrzlici... Tega nisem storil iz okrutnosti, ampak misliti sem moral, kako bi te rešil... Slo se mi je samo za tebe..."

In iz njegovega glasu je jasno odmevalo užaljenje, ki mu je naplunjalo srce. Nelka je to očividno razumela, kajti pritnila se je tesneje k njemu, on je pa premagal svoje trenutno gnjenje in govoril dalje:

"Jaz se ne spremenim in ostanem kot sem bil, te bom varoval in ti stregel kakor doslej. Doktor se bo ljudje živeli, ni bilo misliti na rešitev. Sedaj zbežimo lahko v Abesinijo. Abesinci so črne kože in divji, toda so kristjani in sovražniki deriševev. Samo če bo zdrava, se nam to posreči, ker v Abesinijo ni več do-leč. Ako se nam pa tudi ne posreči, če pridemo Smainu v roke, nikar ne misli, da se bo nad nama masševal. Kadar v življenju ni videl niti Gebhra niti beduincev, poznal je samo Hamisa, toda kaj mu Hamis mara? Če se nama posreči priti v Abesinijo, bova resnoma pa ne, nama tudi ne bo huje, ampak bolje — kajti njih okrutnežev, kakor ti, menda ni več na svetu... kar se me ne boj, Nelka!..."

In da bi zbudil njeno zaupanje, obenem ji je vnil poguma, jo je pričel gladiti po plavi glavici, klica ga je poslušala in boječe dvigala k njemu. Videti je bilo, da hoče nekaj povedati, toda se v obotavljiva in boji. Slednjič je naglula glavico, da se lasje popolnoma pokrili obraz in vprašala je še bolj kot poprej in z nekoliko trepetajočim glasom:

"Stanko!"

"Kaj pa je?"

"Ali ne pridejo sem?"

"Kdo?" vprašal je Stanko začudeno.

"Tisti — ubiti?"

"Kaj še, Nelka!"

"Jaz se bojim! Bojim se!"

In obledeli ustnici sta se ji pričeli treseti. Zavidal je molk. Stanko ni verjel, da bi mogla mogli priti nazaj, toda ker je bila noč in truplo ležala daleč, mu je bila vendar nekako tesno pri srcu. Mraz ga je spreletaval po hrbtu.

"Kaj še, Nelka," ponovil je, "menda si se na hah naučila bati se duhov... mrličič ne..."

(Dalje prih.)

Dnevnik Enakopravnost

JE LAST SLOV. DELAVCEV, KATERI SO GA PRIČELI IZDAJATI ZA NAPREDEK SLOV. NASELBI-NE V CLEVELANDU IN DRUGOD.

JE NAJBOLJ RAZŠIRJEN LIST v Clevelandu in oglaševanje v tem listu je uspešnejše kot v kateremkoli drugem listu. Trgovci naj upoštevajo delavski list, ker tudi oni so odvisni od delavcev. Zato naj oglašajo v listu, kateri je njih lastnina.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA na članstvu, ako bodo oglašala v našem listu. Dokazano je, da je en sam oglas pripomogel, da so bile društvene prireditve polnoštevilno posetene.

TISKOVINE VSAKE VRSTE izdeluje naša tiskarna. Priporočamo društvom, trgovcem in posameznikom, da kadar potrebujejo tiskovine izročite delo nam, ako hočete imeti isto lično izdelano in po nizki ceni.

DELAVCI NAJ VEDNO IN FOVSOD podpirajo one, kateri podpirajo njih podjetje. Pri nakupovanju potrebščin naj povedo, da so videli oglas v "Enakopravnosti".

"ENAKOPRAVNOST" KOT DNEVNIK, bo vedno deloval za koristi in povzdigo slov. naroda, v kulturnem ali gospodarskem oziru. Ako še niste naročeni, se naročite takoj, ker dolžnost napram samim sebi vas veže, da podpirate ono, kar je v vašo korist.

"ENAKOPRAVNOST" bo v sporih med delom in kapitalom, vedno na strani delavstva. Ne bo se vas izdalo, kot to napravijo listi, katere lastujejo privatniki. Naš napredek je v vašo korist, zato je potrebno, da podpiramo eden drugega.

Ameriško -- Jug. Tiskovna Družba

Princeton 551. 6418 St. Clair Ave.

Sezite po knjigi

azkrinkani Habsburžani

katero je izdala Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba. Knjigo je spisala grafica Larich, bivša dvorna dama na Dunaju. V knjigi opisuje vse podrobnosti vladajoče habsburške kliske, kakor tudi smrt cesarjeviča Rudolfa. Knjiga je jako interesantna in priporočano rojakom, da si jo takoj naročijo. Cena knjige je samo 60c

PLEMENTI SAMEC.

iz Sherlock Holmesovih doživljajev. Spisal SIR ARTHUR CONAN DOYLE.

"Ko sem zatem prvokrat zopet slišala o Franku, sem čula, da je bil v Montani, da je šel potem pogledat v Arizono in nato sem slišala o njem iz New Mexice. Nato sem brala neko dolgo časniško poročilo, kako so Indijanci iz rodu Apachov napadli neke rudarsko taborišče in med ubitimi se je nahajalo tudi ime mojega Franka. Onesvestila sem se in bolehalo več mesecev. Oče je mislil, da imam sušico, in me je peljal k zdravnikom v Frisco. Več kakor eno leto nisem čutili besedice o Franku, tako da sem bila prepričana, da je bil v resnici mrtev. Tisti čas je prišel lord St. Simon v Frisco in vsi skupaj smo odšli v London; tukaj smo praznovali poroko in moj oče je bil zelo vesel; jaz pa sem ves čas čutila, da ne more noben drug možki na svetu zavzeti v mojem srcu onega mesta, ki sem ga bila odstopila ubogemu Franku.

"Ako sem se poročila z lordom St. Simonom, bi seveda izpolnjevala svoje dolžnosti pri njem. Svoji ljubezni sicer ne moremo zapovedovati, pač pa svojim dejanjem. Šla sem z njim k oltarju z namenom, da mu bom prav tako dobra žena, kakor bi je mogla biti. Mislite pa si, kaj sem začutila, ko sem se, dosepeši do oltarja, ozrla in ugledala pred seboj Franka, ki je iz prve klopi zrl name. Izpčetka sem mislila, da je njegov duh; ko sem se še enkrat ozrla tjakaj, je stal še vedno tam, iz očij pa sem mu brala nekako vprašanje, kakor da bi me hotel vprašati, ali sem vesela ali žalostna, da ga vidim. Čudim se, da se nisem zgrudila. Vem le toliko, da se mi je kar vrtelo v glavi in da so mi šu mele duhovnikove besede v ušesih kakor čebelnj brenenje. Sama nisem vedela, kaj mi je storiti. Ali naj bi ustavila cerkveni obred in povzročila škandal tam v cerkvi? Zopet sem se ozrla proti njemu in zdelo se mi je, da je uganil moje misli, kajti položil je prst na ustnice v znamenje, da naj molčim. Potem sem ga videla pisati na neki papir in vedela sem, da ga je meni napisal.

Ko sem pri odhodu šla mimo njegove klepi, sem izpustila šopek, tako da je padel proti njemu, in ko mi je vrnil cvetlice, mi je obenem stisnil tudi oni list v roko. Na njem je bila samo ena vrstica, v kateri me prosi, da naj pridem k njemu, kadar mi da znamenje. Naravno nisem niti za trenutek dvomila, da me veže moja dolžnost na njega in z ozirom na to sem sklenila, da storim vse, karkoli poreče.

"Ko sem prišla domov, sem povedala celo stvar svoji hišini, ki ga je poznala še iz Kalifornije in ki mi je bila vedno naklonjena. Naročila sem ji, da ne sme nikomur ničesar ziniti, da pa hitro pripravi nekaj stvari in moj plašč. Vem, da bi bila morala prej govoriti z lordom St. Simonom, a to mi je bilo vpricio njegove matere in vseh onih velikašev neizrečeno težko. Sklenila sem, da kar zbežim in pozneje pojasnim vso zadevo. Nisem se sedela deset minut za mizo, ko sem ugledala skozi okno Franka stati na drugi strani ceste. Pomignil mi je, nato pa je odšel proti Parku. Izmuznila sem se iz sobe, oblekla svoje stvari ter šla za njim. Na potu se mi je približala neka ženska, ki mi je začela nekaj praviti o lordu St. Simonu — iz onega malega, kar sem slišala sem spoznala, da je tudi on imel neko najhno skrivnost pred poroko — vendar se ni je posrečilo, da sem se je iznebila; nato sem pa kmalu dohitela Franka. Stopila sva v voz ter se odpehjala k njemu na stanovanje,

ki ga je najel na Gordon Squaru, in to je bila moja prava poroka po tolikih letih čakanja. Franka so Apachi ujeli, on pa jim je ušel, prišel v Friso, izvedel, da sem ga že štela med mrtve ter odšla na Angleško, se podal za menoj ter me našel naposled ravno zjutraj pred mojo drugo poroko."

"Čital sem v nekem časniku," je dejal Amerikanec. "Oznanjal je pač ime in cerkev, njenega bivališča pa ne."

"Nato sva se posvetovala, kaj nama je sedaj storiti; Frank je bil za odkritosrčnost, mene je pa bilo tako sram pred vsemi, da sem mislila, da je najbolje, ako kar izginem in nikogar nikdar več ne vidim; samo očetu sem ho tela nakratko pisati, da bi ga obvestila, da sem še pri življenju. Kar groza me je obhajala, ko sem se spomnila na vse te lorde in gospe, ki so sedeli okoli zjutratkovalne mize in čakali, da se vrnem. Z ozirom na to je Frank vzel mojo poročno obleko in druge stvari, jih zvezal v culo, da bi mi nikdo ne mogel slediti ter jih vrgel proč na nekem kraju, kjer bi jih nikdo ne mogel najti. Najbrže bi se bila že jutri odpeljala v Pariz, ako bi tega dobrega gospoda Mr. Holmesa danes zvečer ne bilo k nama — akoravno si ne morem misliti, kako je naju našel — in on je nama jasno in prijazno razložil, da nisem prav razvalna, da je imel Frank prav in da ne bi postopala pravilno, če bi se še dalje skrivala. Nato se je ponudil, da nama da priložnost govoriti z lordom St. Simonom samim in tako sva prišla naravnost sem na njegovo stanovanje. Sedaj si slišal vse, Robert, in meni je zelo žal, ako sem ti povzročila bolečine, nadejam se pa, da ne boš kaj slabega mislil o meni."

Lord St. Simon se ni ganil, vse eno pa je z nagubančnim celom in stisnjenimi ustnicami poslušal to dolgo pripoved.

"Oprostite, prosim," je rekel. "vendar ni moja navada, da bi na tak javen način razpravljal o najintimnejših osebnih zadevah."

"Torej mi nočeš odpustiti? Ali mi nočeš podati roke predno grem?"

"Oh, gotovo, ako ti naredim s tem veselje." Iztegnil je svojo roko in hladno prijel ono, ki mu jo je ona ponudila.

"Nadejam se," je pripomnil Holmes, "da se udeležite z nami vred prijateljske večerje."

"Mislim, da nekoliko preveč zahtevate," je odgovorilo njegovo lordstvo. "Morda bom primoran vdati se v ta najnovejši razvoj, da bi se pa veselil nad njim, tega pa pač ne morete pričakovati od mene. Sedaj pa voščim vsem zelo lahko noč." Globoko se nam je priklonil in odšel iz sobe.

"Potem se nadejam, da me vsaj vidva počastita s svojo družbo," je rekel Sherlock Holmes. "Vedno me veseli, kadar se snidem z Amerikanem, Mr. Moulton, kajti eden onih sem, ki verujejo, da bedarije vladarjev in napake ministrov ne bodo preprečile da ne bi naši otroci nekod postali državljani iste prostrane dežele pod zastavo, ki bo združevala angleško narodno zastavo in zvezdnato."

"Cel slučaj je bil prav zanimiv," je dejal Holmes, ko so naš obiskovalci odšli. "ker nam zelo jasno kaže, kako preprosta utegne biti pojasnitev zadeve, ki je na prvi pogled videti skoraj nerazrešljiva. Nič ni moglo biti bolj nejasno in nič ni moglo biti bolj naravno nego vrsta dogodkov, ki jih je naševala ta ženska, in na drugi strani ničesar bolj čudnega nego konec, kakor

The North West Co.

NUDI le še omejeno število delnic

ALASKA SULPHUR Co.

\$1,200,000 KAPITALA \$200,000 PREDNOSTIH \$1,000,000 COMMON

Eden izmed najpotrebnejših in najdragocenejših produktov v kemikalni industriji je žveplo. Rabi se ga takorekoč v vsaki industriji in izdelovanju kaj žveplo je potrebna kemikalija. Najdemo ga pri razvijanju živalskih in rastlinskih tkanic in je orej potrebno tudi za življenje. Zato se torej lahko prišteva izkopavanje in produciranje žvepla k eni zmed najpotrebnejših in najdobitkanejših industrij v deželi.

Zelimo vas opozoriti na delovanje Alaska Sulphur Companyje. To je \$1,200,000 korporacija, katero so organizirali dobro poznani trgovci, da prično izrabljati velike množine žvepla, katerega ima družba v severozapadnem delu Akum otoka, eden med Krenitzin otokov v Lost Harbor, Alaska.

Družbina lastnina v teh krajih je enajst okrajev, kjer izbruhava žveplo. Volkanično delovanje se še vedno nadaljuje in v nekaterih krajih se dviga vrelna voda in žveplena sopara kar je znak, da mora ležati spodaj velikanska zaloga skoro čistega žvepla. Ruda je mehka in se prav lahko izkopava z krampom in lopato brez vsakega razstreljevanja. Popolnoma nepretrirano je proračunjeno da je tu najmanj 280,000 ton rafiniranega žvepla, toda istočasno je skoro gotovo, da je v tej neraziskani zemlji neizčrpeljiva zaloga.

Imetje družbe je popolnoma preiskano od Reitze, Storey & Duffy, Inc., ki je prominentna inženirska družba v Seattle in iz njih poročila je bila vzeta zgoraj navedena številka.

The Alaska Sulphur Company so organizirali dobro znani in uspešni trgovci, ki imajo izvrševalne zmognosti.

The Alaska Sulphur Company ima \$1,200,000 kapitala, katerega deli v 120,000 delnic, 100,000 common in 20,000 osemodotnih kumulativnih prednostnih delnic. Družba ima nikjer nikakih neplačanih bondiv. Prednostne delnice so prednostne kar se tiče preročenja in večjeje dividende kakor Common delnice potem, ko je bilo plačanih osem odstotkov obresti od obojih delnic, Preferred in Common. Prednostne delnice izplača družba 15. avgusta 1925 po \$12.50, vsaka s pripisanimi dividendi, ali va se lahko spremenijo v gotovino pri tej korporaciji kadarkoli preje po \$15 delnica s pripisanimi dividendi.

Ta ponudba se prodaja v skupini in sicer 4 prednostne delnice in štiri Common delnice po \$100 skupina.

Ni smatramo to sedanjjo ponudbo teh sekuritet kot investicijo v kateri je res velika prilika za varnost glavnice ki vam obenem prinese pošten dobiček. Nadaljna pojasnila glede tega izrednega podjetja vam bomo dali z veseljem kakor hitro sprejmiemo spodnji kupon.

Zgornji podatki, ki sicer niso jamčeni, so vzeti iz virov, katere smatramo mi zanesljivim.

The North-West Company
609 Union Building,
Pittsburgh, Pa.
GOSPODJE:
Blagovolite mi dati vsa nadaljna pojasnila, brez vsakih obligacij od moje osebe, glede varnosti in vrednosti zgorajšnje ponudbe.
Ime .....
Naslov .....

hitro se je vrnila domov. Jasno je, da se je moralo med tem časom nekaj prigoditi, kar je povzročilo, da se je tako izpremenila. Kaj pa je to moglo biti? Med petjo ni mogla z nikomer govoriti, kajti bila je v spremstvu svojega ženina. Ali je morda koga videla? Ako ga je videla, potem je moral biti ta človek iz Amerike; tukaj na Angleškem je bila namreč šele tako malo časa, da pač ni bilo mogoče, da bi bil kdo zadobil tako mogočno moč nad njo, da bi sam pogled nanj tako silno vplival nanjo, da bi mogla tako korenito izpremeniti svoje namene. Iz tega spoznaš, da smo s tem popolnoma pravilno dospeli do sklepa, da je videla nekega Amerikanca. Kdo pa je mogel biti ta Amerikanec in zakaj bi imel toliko moč nad njo? Morda je bil njen ljubimec, morda pa tudi njen mož. Kakor je znano, je preživela svoja dekleška leta v divjih razmerah in v čudnih okoliščinah. Do semkaj sem prišel, predno sem slišal povest lorda St. Simona. Ko pa mi je povedal o nekem človeku v klop, o izpremembi nevestinega obnašanja, o tako očitem pripomček ku zadobiti pisemce, kakor je izpustitev šopka, o njenem občevarju z njeno zaupno hišno in o jico doma; drznil sem se jima njenih besedah do te, mi je po-

stal ves položaj naenkrat čisto jasen. Pobegnila je z nekim človekom in ta človek je bil ali njen ljubimec ali pa prejšnji mož." "Kako si ga pa potem našel?" "Stvar bi bila sicer težavna, a prijatelj Lestrade je imel v svojih rokah dokaze, kojih vrednost ni poznal. Začetne črke so bile seveda največje važnosti, še večje vrednosti pa je bilo to, da sem iz lista izvedel, da je ta človek plačal tekem poslednjega tedna svoj račun v enem prvih londonskih hotelov." "Iz česa pa sklepaš, da v enem prvih hotelov?" "Po cenah. Osem šilingov za sobo in osem pens za čašo shererija, to je kazalo na najdražje hotele. Ni jih mnogo v Londonu, ki računajo take cene. V drugem hotelu, ki sem ga obiskal, na Northumberland Avenue, sem pri pregledovanju knjige dognal, da je neki Amerikanec Francis H. Moulton ravno prejšnji dal za pustil hotel; in ko sem pregledoval njegov račun, sem našel prav one postavke, kakor sem jih videl na prepisu od računa. Ker je bil naročil, da naj se mu pisma pošiljajo na št. 226 Gordon Square, sem se podal tja in bil tako srečen, da sem dobil dvo-

tot ter dokazal, da bi bilo v vsakem oziru boljje zanju, ako bi celo stvar pojasnila napram javnosti, posebno pa še napram lordu St. Simonu. Povabil sem ju, da prideta semkaj, kjer se lahko snideta z njim, in kakor vidiš, sta svojo besedo držala."

"A ne s posebno dobrim uspehom," sem pripomnil. "Njegovo obnašanje ni bilo nič kaj prizanesljivo in odpustljivo."

"Oh, Watson," je dejal Holmes in se nasmejalo, "morda bi tudi ti ne bil posebno prijazen, če bi po vsej snovitvi in ženitvi naenkrat izgubil ženo in premoženje. Moje mnenje je, da moramo zahvaliti naše zvezde, ker ni mogoče, da bi se midva kdaj znašla v enakem položaju. Pori-ni svoj stol malo bližje ter mi podaj gosli, kajti edini problem, ki še čaka rešitve, je ta, kako prebiti te žalostne jesenske večere." (Kontin.)

- Upoštevajte trgovce, ki oglašajo v "Enakopravnosti."

Tel Princeton 1168-R

Vedno sveže blago	<h1>Louis Lach</h1> <h2>PRVE VRSTE MESNICA</h2>	Poskusite našo postrežbo!
-------------------	---	---------------------------

6124 GLASS AVE CLEVELAND, O.

Clevelandske novice.

Spor med karpentari in pleharskimi delavci se ne bo nikdar poravnalo z sodnimi prepovedmi in z odvzetjem čarterjev...

Odvetnik mora v zapor. Samuel Rembrandt, takajšnji odvetnik, mora oditi v Atlanta...

Varostni direktor Martinec je včeraj na postaji številka 4 enega ognjegasca suspendiral...

Veliko dima - malo ognja. Sinoči okrog desete ure, ravno ko se ljudje v sredini mesta najbolj prihajali iz kinoteatrov...

Štirje poslani v zapor. Včeraj so bili obsojeni na sodništvu štiri moški vsled tatvine...

Dr. Ribnica. Ker napravi dr. Ribnica vselej kaj novega, upamo, da bo tudi sedaj dejanega na program kaj izrednega.

MALI OGLASI. FRENCH LINE. HITRA VOZNA V JUGO-SLAVIJO.

—Društvo "Nanos", št. 264 S. N. P. J., priredi v soboto 28. oktobra veliko veselico...

—\$25,000 odškodnine. Včeraj je bila vložena na sodništvu tožba za \$25,000 odškodnine...

Zmaga švicarskega proletarijata. V nedeljo je bilo v Švici ljudsko glasovanje o Haberleinovem zakonu...

Frank Francelli, Brooks, W. Va. Frank Strmšek, Detroit, Mich. Frank Polanc, Box 108, Pierce, W. Va.

Frank Francelli, Brooks, W. Va. Frank Strmšek, Detroit, Mich. Frank Polanc, Box 108, Pierce, W. Va.

Frank Francelli, Brooks, W. Va. Frank Strmšek, Detroit, Mich. Frank Polanc, Box 108, Pierce, W. Va.

Frank Francelli, Brooks, W. Va. Frank Strmšek, Detroit, Mich. Frank Polanc, Box 108, Pierce, W. Va.

CUNARD and ANCHOR LINES. SCYTHIA. 25. novembra. Direktno v Dubrovnik in Trst.

Leopold Kushlan. Slovenski odvetnik. Cez dan uraduje na 819 Ulmer Bldg.

KEEPING WELL MEANS A CONSTANT FIGHT AGAINST CATARRH. DR. HARTMAN'S PE-RU-NA.

Princ Jurij ne gre v Niš. Kako se bodo sedaj pobotali z njim, bo odvisno od tega, kaj sklene dvor.

OGLASAJTE V "ENAKOPRAVNOST". John J. Keiper. PRAKTIČEN PLUMBER.

Princ Jurij ne gre v Niš. Kako se bodo sedaj pobotali z njim, bo odvisno od tega, kaj sklene dvor.

Princ Jurij ne gre v Niš. Kako se bodo sedaj pobotali z njim, bo odvisno od tega, kaj sklene dvor.

Dr. Ribnica. Ker napravi dr. Ribnica vselej kaj novega, upamo, da bo tudi sedaj dejanega na program kaj izrednega.

Fin mošt. se dobi še po \$40, s sodom vred pa po \$45 pri Martin Janežič.

SLOVENSKA POPRAVLJALNICA AVTOMOBILJ. Mi varimo in ravnamo vseh vrst vozil.

GRAMOFONSKE PLOŠČE. zahtevajte novi cenik Slovenske PLOŠČE.

Slovenska Banka. Zakrajšek & Cesark. 70 - 9th Ave., New York City.

Guenther Remedy. Collinwood Sta., Cleveland, O.

Slovenski plumbler. MILAVEC & BUNOWITZ.

DOBRO PIVO. je potreba naš SLADNI HMELJ.

Raising the Family. That kid's a great defender of the family prestige. A cartoon strip with dialogue about a child's behavior.